

Justitiedepartementet
Enheten för migrationsrätt

Dnr Ju2020/00608/L7

Remissyttrande över promemorian **Kompletterande bestämmelser till utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU i fråga om medborgarnas rättigheter (Ds 2020:5)**

Förvaltningsrätten har, utifrån de utgångspunkter som domstolen har att beakta inget att invända mot innehållet i förslaget. Förvaltningsrätten vill dock lämna följande kommentarer:

Implementering m.m. (avsnitt 4.2)

Enligt promemorian ska de kompletterade bestämmelserna till utträdesavtalet behandlas i huvudsak i ett nytt särskilt kapitel i utlänningslagen (2005:716). Med beaktande av att utträdesavtalet i många avseenden har direkt effekt, bör det övervägas att införa mer av innehållet i utträdesavtalet i det nya kapitlet, jfr 3 a kap. utlänningslagen. Regleringen riskerar annars att bli splittrad och svåröverskådlig.

En central del i de rättigheter som följer av utträdesavtalet är att den som har beviljats uppehållsstatus också har uppehållsrätt, så länge villkoren för detta är uppfyllda (jfr artikel 13 i utträdesavtalet). En bestämmelse med ett sådant innehåll bör, utöver vad som följer av 2 kap. 3 b § i författningsförslagen, övervägas att föras in i det nya särskilda kapitlet för att förtydliga detta förhållande.

Ansökningsförfarande för gränsarbetare? (avsnitt 4.6)

Enligt promemorian har det inte kommit fram något skäl att kräva att gränsarbetare ska ansöka om ett särskilt bevis som styrker att de har rättigheter enligt utträdesavtalet (jfr artikel 26 i utträdesavtalet). För de brittiska medborgare som uppehåller sig i Sverige och deras familjemedlemmar har dock övervägande skäl ansetts tala för ett ansökningsförfarande enligt artikel 18.1 i utträdesavtalet (avsnitt 4.4). Man anför bl.a. att dessa i olika sammanhang kommer att behöva

visa sin rätt att vistas i landet och det kan därför antas att de flesta kommer att begära ett bevis för sin uppehållsrätt, oavsett vilket förfarande som väljs. Enligt förvaltningsrättens mening gör sig dessa argument även gällande i fråga om gränsarbetare. Möjligheten att kräva att även gränsarbetare ansöker om ett bevis som visar deras status bör därför övervägas. En sådan ordning kan också vara lämplig av enhetlighetsskäl.

Muntlig förhandling (avsnitt 4.9)

Det går inte att utläsa av promemorian vad som avsetts gälla beträffande muntlig förhandling för de brittiska medborgare och deras familjemedlemmar som kan komma att överklaga Migrationsverkets avslagsbeslut. Ett förtydligande bör göras i lagtexten om vad som är avsett att gälla.

Artikel 21 i utträdesavtalet om rättssäkerhetsgarantier och rätt att överklaga hänvisar till artikel 15 och kapitel VI i rörlighetsdirektivet¹. Det innebär att de rättssäkerhetsgarantier som gäller för EES-medborgare också gäller för de personer som omfattas av utträdesavtalet. Rätten till domstolsprövning enligt rörlighetsdirektivet har inte ansetts uppställa ett krav på muntlig förhandling i migrationsdomstol i den utsträckning som anges i 16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen. Reglerna synes ha införts för att kompensera för det förhållandet att möjlighet till domstolsprövning saknades när utlänningsärenden prövades av utlänningsnämnden. Det har även funnits ett förslag på att reglerna ska tas bort men det har förkastats då det har ansetts finnas ett behov av en noggrannare analys för det (Ds 2012:60 s. 72–73 och prop. 2013/14:81 s. 36–37). Reglerna om muntlig förhandling i 16 kap. 5 § fjärde stycket utlänningslagen är därmed förmånligare än de rättssäkerhetsgarantier som följer av rörlighetsdirektivet.

Promemorians förslag har syftat till att de brittiska medborgare som omfattas av utträdesavtalet och deras familjemedlemmar ska behandlas på samma sätt som EES-medborgare även i situationer där medlemsstaten lämnats ett handlingsutrymme. Mot bakgrund av detta, och inte minst av enhetlighetsskäl, bör samma bestämmelser om muntlig förhandling som för EES-medborgare även gälla för de brittiska medborgare som omfattas av utträdesavtalet och deras familjemedlemmar.

Måltillströmning och kostnader (avsnitt 5)

Utifrån den prognos som gjorts om ett ökat antal ärenden och mål hos såväl Migrationsverket som hos migrationsdomstolarna är det viktigt att medel tillförs för att täcka de ökade kostnader förslaget medför. De överklagade ärendena kan antas komma att röra komplexa frågor och eventuellt kräva muntlig förhandling (se ovan) och därför vara resurskrävande.

¹ Europaparlamentets och Rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2014 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorium

Detta yttrande har beslutats av chefsrådmannen Karin Dahlin efter föredragningen av förvaltningsrättsfiskalen Jessica Vásquez Sepúlveda

Karin Dahlin

Jessica Vásquez Sepúlveda